

Disposición derradeira segunda.

Modifícase a redacción do artigo 435 da Lei orgánica 2/1989, do 13 de abril, procesual militar:

«No escrito de denuncia deberán exporse con claridade os feitos que a motivan, persoa ou persoas contra quen se dirixe e presunta responsabilidade penal en que se considera que se incorreu.

A denuncia, segundo a natureza do delicto imputado, xuntaranse os documentos a que se refiren os parágrafos seguintes. Cando non se poidan presentar, manifestarase a oficina ou arquivo xudicial en que se encontran os autos orixinais. Tamén se xuntarán as listas de testemuñas e designaranse as dilixencias das actuacións que, se é o caso, deban ser compulsadas.

Se a responsabilidade criminal que se intente esixir for por algún dos delitos de prevaricación relativos a sentencias inxustas, presentarase co escrito a copia certificada da sentenza, auto ou providencia inxusta. Farase ademais no escrito expresión das dilixencias da causa que deban compulsarse para comproba-la inxustiza da sentenza, auto ou providencia que dea ocasión ó antexuízo.

Se a responsabilidade for por razón de retardo malicioso na administración de xustiza ou negativa inxustificada a xulgar, xuntaranse co escrito:

a) As copias dos presentados despois de transcorrido o termo legal, se a lei o fixase, para a resolución ou decisión da pretensión xudicial, expediente ou causa pendente, pedindo calquera dos interesados ó xuíz ou tribunal que deles coñeza que os resolva ou decida conforme dereito.

b) A certificación do auto ou providencia dadas polo xuíz ou tribunal denegando a petición por escuridade, insuficiencia ou silencio da lei, ou a que acredite que o xuíz ou tribunal deixou transcorrer quince días desde a petición ou desde a última, se se lle presentou máis dunha, sen ter resolvido ou decidido os autos, nin se ter consignado neles e notificado ás partes a causa lexítima que llo impedi.

Se a responsabilidade for por razón de calquera outro delicto cometido polo xuíz ou maxistrado no exercicio das súas funcións, presentarase co escrito de querela o documento que acredite a perpetración do delicto ou, no seu defecto, a lista das testemuñas formada do modo previsto no artigo 656 da Lei de axuízamento criminal.

Se o que promover o antexuízo por calquera dos delitos expresados nos parágrafos anteriores non puiden obterse os documentos necesarios, presentará, polo menos, o testemuño da acta notarial levantada, para facer constar que os reclamou ó xuíz ou tribunal que debería telos facilitado ou mandar expedilos.»

Disposición derradeira terceira.

Esta lei entrará en vigor ós seis meses da súa publicación no «Boletín Oficial del Estado».

Por tanto,

Mando a tódolos españois, particulares e autoridades, que cumpran e fagan cumprir esta lei.

Madrid, 24 de outubro de 2002.

JUAN CARLOS R.

O presidente do Goberno,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ

20855 LEI 39/2002, do 28 de outubro, de transposición ó ordenamento xurídico español de diversas directivas comunitarias en materia de protección dos intereses dos consumidores e usuarios. («BOE» 259, do 29-10-2002.)

JUAN CARLOS I

REI DE ESPAÑA

Saiban tódolos que a viren e a entenderen que as Cortes Xerais aprobaron e eu sanciono a seguinte lei.

EXPOSICIÓN DE MOTIVOS

I

Nos últimos anos a Comunidade Europea impulsou unha ambiciosa política de protección dos intereses dos consumidores e usuarios. A construción efectiva do mercado interior, así como o seu bo funcionamento, require normas comúns de protección dos consumidores nun espazo europeo sen fronteiras interiores, no que as persoas, as mercadorías, os capitais e os servicios circulan libremente.

Por isto, aprobáronse numerosas directivas referidas a dous ámbitos normativos que, sendo distintos en varios aspectos, teñen como elemento común a súa directa conexión cos dereitos dos consumidores e usuarios: o ámbito dos contratos de adhesión, por unha parte, e o da actividade publicitaria, por outra. Así, e sen pretensión de ser exhaustivos, aprobáronse directivas comunitarias referentes á publicidade dos medicamentos, á radiodifusión televisiva, ás cláusulas abusivas nos contratos suscritos con consumidores, ás viaxes combinadas ou ó crédito ó consumo, entre outras.

Sen embargo, a Comunidade considerou que os mecanismos actualmente existentes para garanti-lo cumprimento destas directivas non sempre permiten poñer fin ó seu debido tempo ás infraccións prexudiciais para os intereses colectivos dos consumidores.

Por outro lado, é ben certo que a eficacia das medidas nacionais de transposición destas directivas pode verse mitigada cando as prácticas ilícitas que se perseguen producen o seu efecto nun Estado membro distinto daquel no que se orixinaron, co prexuízo que isto implica para o bo funcionamento do mercado interior. En conclusión, é necesario aproxima-las disposicións nacionais que permiten facer cesar tales prácticas ilícitas.

Así, o Parlamento Europeo e o Consello aprobaron a Directiva 98/27/CE, do 19 de maio de 1998, relativa ás accións de cesación en materia de protección dos intereses dos consumidores, directiva que esta lei transpón ó ordenamento xurídico español, en exercicio das competencias que a Constitución lle atribúe ó Estado no seu artigo 149.1.6.^a e 8.^a

Para levar a termo esta transposición modifícanse a Lei de axuízamento civil, as leis substantivas que regulan os ámbitos sectoriais nos que a Directiva 98/27/CE demanda a introducción do instrumento da acción colectiva de cesación e, finalmente, normalízase a cuestión das entidades españolas habilitadas noutros estados membros da Comunidade Europea para o exercicio da acción de cesación. Existe un ámbito substantivo no que a Directiva 98/27/CE obriga a introduci-la acción colectiva de cesación que non foi recollida plenamente nesta lei: o de servicios da sociedade da información e comercio electrónico (Directiva 2000/31/CE). A modificación que esta lei instrumenta na de axuízamento civil esta-

blece xa o marco procesual adecuado para que, unha vez introducidas as accións de cesación na lexislación substantiva reguladora do ámbito referenciado, este instrumento de defensa dos intereses colectivos dos consumidores e usuarios poida ser efectivamente utilizado. Pero debe completarse co correspondente texto lexislativo que faga efectiva a transposición da directiva citada.

Por outra parte, e tamén respondendo á preocupación pola protección dos consumidores e en exercicio das competencias estatais que acabamos de referir, transpóñense nesta lei ó noso ordenamento interno a Directiva 98/7/CE, do 16 de febreiro de 1998, que modifica a Directiva 87/102/CEE, relativa á aproximación das disposicións legais, regulamentarias e administrativas dos estados membros en materia de crédito ó consumo, e a Directiva 97/55/CE, do 6 de outubro de 1997, que modifica a Directiva 84/450/CEE, sobre publicidade enganosa, co fin de incluír nela a publicidade comparativa.

II

Nos seus dous primeiros capítulos, esta lei regula a acción de cesación, de forma que se constitúa nun instrumento efectivo para a protección dos intereses colectivos e dos intereses difusos dos consumidores e usuarios, coas características xurídicas e o ámbito de aplicación sinalados pola Directiva comunitaria 98/27/CE. Para conseguir este obxectivo, a lei modifica varios corpos legais preexistentes.

En primeiro lugar, o seu capítulo I modifica a Lei de axuízamento civil, que cómpre reformar para facer non só posible, senón tamén eficaz o exercicio desta acción, recollendo aspectos tan esenciais como a exención do deber de prestar caución ou a imposición de multas coercitivas disuasorias.

No capítulo II modifícase a lexislación substantiva relacionada cos ámbitos concretos nos cales se pretende dispensar unha adecuada protección tanto dos intereses colectivos como difusos dos consumidores e usuarios mediante o instrumento da acción colectiva de cesación, con excepción dos ámbitos referidos á publicidade ilícita e ó crédito ó consumo, respecto dos cales a acción colectiva de cesación se introduce nos capítulos III e IV, respectivamente. Así mesmo, régúlase a importante cuestión das entidades españolas habilitadas noutros estados membros da Comunidade Europea para o exercicio da acción de cesación.

A incorporación ó noso ordenamento xurídico interno das accións de cesación previstas pola normativa comunitaria aséntase sobre os seguintes criterios.

A modificación da Lei de axuízamento civil permite outorgarles ás entidades doutros estados membros a capacidade para seren parte e a lexitimación necesarias para poderen actuar nos procesos que se sigan ante os tribunais españois e que traian causa do exercicio dunha acción colectiva de cesación.

Co fin de garanti-la rapidez dos procedementos xudiciais nos que se exerzan estas accións, estes tramítanse polo xuízo verbal.

Perseguindo o mesmo propósito enunciado no parágrafo anterior, exceptúanse os procesos nos que se exerza unha acción de cesación da obriga que existe de efectuar chamamentos ós prexudicados individuais que puiden haber nos procesos promovidos por asociacións de consumidores e usuarios para a defensa dos seus dereitos e intereses.

Por outra parte, precísase a competencia territorial do xuíz español e establécese un sistema ad hoc de

multas coercitivas, medidas ambas dirixidas a reforza-la efectividade da acción de cesación.

Finalmente, sendo coherentes co carácter tuitivo que respecto dos consumidores ten a Directiva 98/27/CE, do 19 de maio, o tribunal poderá, en determinados casos, eximir de prestar caución a quen solicitase e obtívase unha medida cautelar no exercicio dunha acción de cesación.

Doutro lado, a acción de cesación que pasan a recoller diversas leis substantivas persegue un dobre efecto: o da condena xudicial a cesar no comportamento lesivo e o da prohibición xudicial de reiteración futura dese comportamento, que se poderá exercer así mesmo cando a conducta xa finalizase, se existen indicios suficientes que fagan teme-la súa reiteración.

Os lexitimados para o exercicio desta acción serán, con carácter xeral, os órganos ou as entidades públicas competentes en materia de defensa dos consumidores, as asociacións de consumidores e usuarios que reúnan os requisitos establecidos na Lei xeral para a defensa dos consumidores e usuarios e disposicións de desenvolvemento, así como as entidades doutros estados membros da Comunidade Europea constituídas para a protección dos intereses colectivos e dos intereses difusos dos consumidores e usuarios.

No referente ás entidades habilitadas españolas noutros estados membros da Comunidade Europea para o exercicio da acción de cesación, establécese unha dobre regulación.

Toda entidade pública competente en materia de consumo que desexe estar habilitada ante a Comisión Europea para o exercicio destas accións mediante a súa inclusión na lista para tal fin publicada no «Diario Oficial de las Comunidades Europeas» así o fará saber, a través do Instituto Nacional do Consumo, ó Ministerio de Xustiza, que llo notificará á Comisión.

Sen embargo, ás asociacións de consumidores e usuarios, ademais da solicitude expresa no sentido antes citado, esíxeselles que estean presentes no Consello de Consumidores e Usuarios. O Ministerio de Xustiza, cumpridos estes requisitos e por instancia do Instituto Nacional do Consumo, efectuará a preceptiva notificación á Comisión Europea.

III

Xunto a isto, e como xa se sinalou, esta lei, no seu capítulo III, transpón ó noso ordenamento interno a Directiva 97/55/CE, do 6 de outubro de 1997, que modificou a Directiva 84/450/CEE para incluír nela a publicidade comparativa, así como a Directiva 98/27/CE no relativo á acción colectiva de cesación en materia de publicidade ilícita.

A Directiva 97/55/CE considera que a publicidade comparativa pode estimula-la competencia entre os provedores de bens e servicios en beneficio do consumidor, xa que permitirá demostrar obxectivamente as vantaxes dos distintos produtos comparados. Para que esta forma de publicidade poida ser utilizada en condicións de igualdade por tódalas empresas que compiten no mercado interior europeo, é necesario aproxima-las distintas lexislacións nacionais, e establecer unhas regras comúns en tódolos estados membros sobre a forma e o contido da publicidade comparativa.

A nosa Lei xeral de publicidade incorporou ó ordenamento español a Directiva 84/450/CEE, do Consello, do 10 de setembro de 1984, sobre publicidade enganosa. A Comunidade Europea considerou necesario harmoniza-las disposicións dos estados membros en materia de protección contra a publicidade enganosa, dado

que esta publicidade pode distorsionala competencia no seo do mercado interior. Considerouse, ademais, que a política de defensa dos consumidores esixía a aprobación de medidas que os protexan contra as formas enganosas de publicidade.

A Comunidade pospuxo para unha segunda fase a regulación da publicidade comparativa. Non obstante, a Lei xeral de publicidade de 1988 regulou esta forma de publicidade, establecendo os requisitos de obxectividade nos que a publicidade comparativa de produtos ou servizos debe basearse para ser considerada lícita. Conforme a lei, a publicidade comparativa que non se axuste a estes requisitos reputarase como publicidade desleal e, en consecuencia, ilícita.

Do cotexo da Directiva 97/55/CE coa regulación da publicidade comparativa contida na Lei xeral de publicidade de 1988 despréndese que a nosa lexislación nacional responde ás formulacións da normativa comunitaria, no sentido de que en España a publicidade comparativa está permitida sempre que se axuste ós requisitos de obxectividade na comparación que sinala a lei.

Non obstante isto, a completa incorporación da Directiva 97/55/CE ó noso ordenamento require unha modificación parcial da Lei xeral de publicidade, para incluír nela a relación íntegra das condicións que debe cumprila publicidade comparativa para ser considerada lícita.

En fin, neste mesmo capítulo III incorpórase a pertinente modificación da Lei xeral de publicidade, para transpoñela Directiva 98/27/CE no relativo á acción colectiva de cesación en materia de publicidade ilícita.

IV

Finalmente, o capítulo IV desta lei transpón ó ordenamento xurídico español a Directiva 98/7/CE, do 16 de febreiro de 1998, que modifica a Directiva 87/102/CEE, no referente ó cálculo da taxa anual equivalente, ó dispor que o resultado deste cálculo se expresará cunha precisión de polo menos unha cifra decimal e que o intervalo entre as datas utilizadas nel se expresará en anos ou fraccións de ano, partindo da base de que un ano ten 365 ou 365,25 ou 366 días no caso dos anos bisestos, con algunhas precisións en canto ós días, semanas e meses co fin de alcanzar un maior grao de harmonización dos elementos de custo do crédito ó consumo e de que o consumidor poida comparar mellor os tipos de xuro efectivos propostos polas entidades dos distintos estados membros, asegurando un harmónico funcionamento do mercado interior.

Xunto a isto, o capítulo IV transpón ó noso ordenamento interno a Directiva 98/27/CE no relativo á acción colectiva de cesación en materia de crédito ó consumo.

CAPÍTULO I

Modificación da Lei de axuízamento civil

Artigo primeiro. *Modificación da Lei 1/2000, do 7 de xaneiro, de axuízamento civil.*

Os artigos 6, 11, 15, 52, 221, 249, 250, 711 e 728 da Lei 1/2000, do 7 de xaneiro, de axuízamento civil, modifícanse nos seguintes termos:

Primeiro. Engádeselle un novo ordinal 8.º ó número 1 do artigo 6, coa seguinte redacción:

«8.º As entidades habilitadas conforme a normativa comunitaria europea para o exercicio da

acción de cesación en defensa dos intereses colectivos e dos intereses difusos dos consumidores e usuarios.»

Segundo. Engádeselle un número 4 ó artigo 11, que queda redactado nos seguintes termos:

«4. Así mesmo, o ministerio fiscal e as entidades habilitadas ás que se refire o artigo 6.1.8.º estarán lexitimadas para o exercicio da acción de cesación para a defensa dos intereses colectivos e dos intereses difusos dos consumidores e usuarios.»

Terceiro. Adiciónaselle un número 4 ó artigo 15, coa seguinte redacción:

«4. Quedan exceptuados do disposto nos números anteriores os procesos iniciados mediante o exercicio dunha acción de cesación para a defensa dos intereses colectivos e dos intereses difusos dos consumidores e usuarios.»

Cuarto. Engádeselle un ordinal 16.º ó número 1 do artigo 52, que queda redactado do seguinte modo:

«16.º Nos procesos nos que se exerza a acción de cesación en defensa dos intereses tanto colectivos como difusos dos consumidores e usuarios, será competente o tribunal do lugar onde o demandado teña un establecemento e, na falta deste, o do seu domicilio; se carecer de domicilio en territorio español, o do lugar do domicilio do demandante.»

Quinto. Adiciónaselle un número 2 ó artigo 221 coa seguinte redacción:

«2. Nas sentencias estimatorias dunha acción de cesación en defensa dos intereses colectivos e dos intereses difusos dos consumidores e usuarios, o tribunal, se o coida procedente, e con cargo ó demandado, poderá acorda-la publicación total ou parcial da sentenza ou, cando os efectos da infracción poidan manterse ó longo do tempo, unha declaración rectificadora.»

Sexto. Modifícanse os ordinais 4.º e 5.º do número 1 do artigo 249, que quedan redactados do seguinte modo:

«4.º As demandas en materia de competencia desleal, propiedade industrial, propiedade intelectual e publicidade, sempre que non versen exclusivamente sobre reclamacións de cantidade, caso no que se tramitarán polo procedemento que lles corresponda en función da contía que se reclame. Non obstante, aplicarase o disposto no ordinal 12.º do número 1 do artigo 250 cando se trate do exercicio da acción de cesación en defensa dos intereses colectivos e dos intereses difusos dos consumidores e usuarios en materia de publicidade.»

«5.º As demandas en que se exerzan accións relativas a condicións xerais de contratación nos casos previstos na lexislación sobre esta materia, salvo o disposto no ordinal 12.º do número 1 do artigo 250.»

ó

Sétimo. Adiciónaselle un ordinal 12.º ó número 1 do artigo 250, resultando do seguinte teor:

«12.º As que supoñan o exercicio da acción de cesación en defensa dos intereses colectivos e difusos dos consumidores e usuarios.»

Oitavo. O artigo 711 queda redactado como segue:

«Artigo 711. *Contía das multas coercitivas.*

1. Para determina-la contía das multas previstas nos artigos anteriores, o tribunal, mediante providencia, terá en conta o prezo ou a contraprestación do facer persoalísimo establecidos no título executivo e, se non constasen nel ou se tratase de desfacerlo mal feito, o custo en diñeiro que no mercado se lles atribúa a esas conductas.

As multas mensuais poderán ascender a un 20 por cento do prezo ou valor e a multa única ó 50 por cento deste prezo ou valor.

2. A sentenza estimatoria dunha acción de cesación en defensa dos intereses colectivos e dos intereses difusos dos consumidores e usuarios imporá, sen embargo, unha multa que oscilará entre seiscentos e sesenta mil euros, por día de atraso na execución da resolución xudicial no prazo sinalado na sentenza, segundo a natureza e importancia do dano producido e a capacidade económica do condenado. Esta multa deberá ser ingresada no Tesouro Público.»

Noveno. Engádeselle un novo parágrafo ó número 3 do artigo 728, coa seguinte redacción:

«Nos procedementos nos que se exerza unha acción de cesación en defensa dos intereses colectivos e dos intereses difusos dos consumidores e usuarios, o tribunal poderá dispensa-lo solicitante da medida cautelar do deber de prestar caución, atendidas as circunstancias do caso, así como a entidade económica e a repercusión social dos distintos intereses afectados.»

CAPÍTULO II

Modificación de leis sectoriais para introducir nelas a acción de cesación en defensa dos intereses dos consumidores e usuarios

Artigo segundo. *Modificación da Lei 7/1998, do 13 de abril, de condicións xerais da contratación.*

Os artigos 16 e 19 da Lei 7/1998, do 13 de abril, de condicións xerais da contratación, modifícanse nos seguintes termos:

Primeiro. O artigo 16 queda redactado como segue:

«Artigo 16. *Lexitimación activa.*

As accións previstas no artigo 12 poderán ser exercidas polas seguintes entidades:

1. As asociacións ou corporacións de empresarios, profesionais e agricultores que estatutariamente teñan encomendada a defensa dos intereses dos seus membros.

2. As cámaras de comercio, industria e navegación.

3. As asociacións de consumidores e usuarios que reúnan os requisitos establecidos na Lei 26/1984, do 19 de xullo, xeral para a defensa

dos consumidores e usuarios, ou, de se-lo caso, na lexislación autonómica en materia de defensa dos consumidores.

4. O Instituto Nacional do Consumo e os órganos ou entidades correspondentes das comunidades autónomas e das corporacións locais competentes en materia de defensa dos consumidores.

5. Os colexios profesionais legalmente constituídos.

6. O ministerio fiscal.

7. As entidades doutros estados membros da Comunidade Europea constituídas para a protección dos intereses colectivos e dos intereses difusos dos consumidores que estean habilitadas mediante a súa inclusión na lista publicada para tal fin no «Diario Oficial de las Comunidades Europeas».

Os xuíces e tribunais aceptarán esta lista como proba da capacidade da entidade habilitada para ser parte, sen prexuízo de examinar se a súa finalidade e os intereses afectados lexitiman o exercicio da acción.

Tódalas entidades citadas neste artigo poderán constituírse como parte nos procesos promovidos por outra calquera delas, se o coidan oportuno, para a defensa dos intereses que representan.»

Segundo. O artigo 19 queda redactado do seguinte modo:

«Artigo 19. *Prescripción.*

1. As accións colectivas de cesación e retracción son, con carácter xeral, imprescritibles.

2. Non obstante, se as condicións xerais se depositaron no Rexistro Xeral de Condicións Xerais da Contratación, estas accións prescribirán ós cinco anos, computados a partir do día en que se practicase tal depósito e sempre e cando estas condicións xerais fosen obxecto de utilización efectiva.

3. Tales accións poderán ser exercidas en todo caso durante os cinco anos seguintes á declaración xudicial firme de nulidade ou non incorporación que poida dictarse con posterioridade como consecuencia da acción individual.

4. A acción declarativa é imprescritible.»

Artigo terceiro. *Modificación da Lei 26/1984, do 19 de xullo, xeral para a defensa dos consumidores e usuarios.*

Primeiro. Adiciónaselle un novo artigo 10 ter á Lei 26/1984, do 19 de xullo, xeral para a defensa dos consumidores e usuarios.

«Artigo 10 ter.

1. Contra a utilización ou a recomendación de utilización de cláusulas abusivas que lesionen intereses colectivos e intereses difusos dos consumidores e usuarios poderá exercerse a acción de cesación.

2. A acción de cesación diríxese a obter unha sentenza que condene o demandado a cesar na utilización ou na recomendación de utilización destas cláusulas e a prohibi-la reiteración futura de tales conductas. Así mesmo, a acción poderá exercerse para prohibi-la realización dunha conducta cando esta finalizase ó tempo de exercer-la acción, se existen indicios suficientes que fagan teme-la súa reiteración de modo inmediato.

3. Estarán lexitimados para exercer a acción de cesación:

- a) O Instituto Nacional do Consumo e os órganos ou entidades correspondentes das comunidades autónomas e das corporacións locais competentes en materia de defensa dos consumidores.
- b) As asociacións de consumidores e usuarios que reúnan os requisitos establecidos nesta lei ou, se é o caso, na lexislación autonómica en materia de defensa dos consumidores.
- c) O ministerio fiscal.
- d) As entidades doutros estados membros da Comunidade Europea constituídas para a protección dos intereses colectivos e dos intereses difusos dos consumidores que estean habilitadas mediante a súa inclusión na lista publicada para tal fin no "Diario Oficial de las Comunidades Europeas".

Os xuíces e tribunais aceptarán esta lista como proba da capacidade da entidade habilitada para ser parte, sen prexuízo de examinar se a súa finalidade e os intereses afectados lexitiman o exercicio da acción.

Tódalas entidades citadas neste artigo poderán constituírse como parte nos procesos promovidos por outra calquera delas, se o coidan oportuno para a defensa dos intereses que representan.»

Segundo. Adiciónaselle un novo artigo 10 quáter á Lei 26/1984, do 19 de xullo, xeral para a defensa dos consumidores e usuarios:

«Artigo 10 quáter.

1. O Instituto Nacional do Consumo e os órganos ou entidades correspondentes das comunidades autónomas e das corporacións locais competentes en materia de defensa dos consumidores poderán exercer accións de cesación noutro Estado membro da Comunidade Europea, cando estean incluídos na lista publicada no "Diario Oficial de las Comunidades Europeas".

O Ministerio de Xustiza notificará á Comisión Europea cada unha destas entidades, coa súa denominación e finalidade, logo de solicitude destes órganos ou entidades, e dará traslado desa notificación ó Instituto Nacional do Consumo.

2. As asociacións de consumidores e usuarios presentes no Consello de Consumidores e Usuarios poderán exercer accións de cesación noutro Estado membro da Comunidade Europea cando estean incluídas na lista publicada no "Diario Oficial de las Comunidades Europeas", debendo solicitar do Instituto Nacional do Consumo a incorporación a esta lista.

O Ministerio de Xustiza notificaralle á Comisión Europea cada unha destas entidades, coa súa denominación e finalidade, por instancia do Instituto Nacional do Consumo.»

Terceiro. Adiciónaselle unha nova disposición adicional terceira á Lei 26/1984, do 19 de xullo, xeral para a defensa dos consumidores e usuarios.

«Disposición adicional terceira. *Accións de cesación.*

1. A falta de normativa sectorial específica, fronte ás condutas de empresarios ou profesionais contrarias a esta lei que lesionen intereses colec-

tivos ou intereses difusos dos consumidores e usuarios poderá exercerse a acción de cesación.

2. A acción de cesación diríxese a obter unha sentenza que condene o demandado a cesar na conduta e a prohibi-la súa reiteración futura. Así mesmo, a acción poderá exercerse para prohibi-la realización dunha conduta cando esta finalizase ó tempo de exercer-la acción, se existen indicios suficientes que fagan teme-la súa reiteración de modo inmediato.

3. A lexitimación para o exercicio desta acción rexeráse polo disposto no artigo 11, números 2 e 3, da Lei 1/2000, do 7 de xaneiro, de axuízamento civil.

En calquera caso estará lexitimado o ministerio fiscal.»

Artigo cuarto. *Modificación da Lei 26/1991, do 21 de novembro, sobre contratos suscritos fóra dos establecementos mercantís.*

Engádeselle un artigo 10 á Lei 26/1991, do 21 de novembro, sobre contratos suscritos fóra dos establecementos mercantís, que queda redactado da seguinte forma:

«Artigo 10. *Acción de cesación.*

1. Poderá exercerse a acción de cesación contra as condutas contrarias a esta lei que lesionen os intereses tanto colectivos como difusos dos consumidores e usuarios.

2. A acción de cesación diríxese a obter unha sentenza que condene o demandado a cesar na conduta contraria a esta lei e a prohibi-la súa reiteración futura. Así mesmo, a acción poderá exercerse para prohibi-la realización dunha conduta cando esta finalizase ó tempo de exercer-la acción, se existen indicios suficientes que fagan teme-la súa reiteración de modo inmediato.

3. Estarán lexitimados para exercer-la acción de cesación:

- a) O Instituto Nacional do Consumo e os órganos ou entidades correspondentes das comunidades autónomas e das corporacións locais competentes en materia de defensa dos consumidores.

- b) As asociacións de consumidores e usuarios que reúnan os requisitos establecidos na Lei 26/1984, do 19 de xullo, xeral para a defensa dos consumidores e usuarios ou, se é o caso, na lexislación autonómica en materia de defensa dos consumidores.

- c) O ministerio fiscal.

- d) As entidades doutros estados membros da Comunidade Europea constituídas para a protección dos intereses colectivos e dos intereses difusos dos consumidores que estean habilitadas mediante a súa inclusión na lista publicada para tal fin no "Diario Oficial de las Comunidades Europeas".

Os xuíces e tribunais aceptarán esta lista como proba da capacidade da entidade habilitada para ser parte, sen prexuízo de examinar se a súa finalidade e os intereses afectados lexitiman o exercicio da acción.

Tódalas entidades citadas neste artigo poderán constituírse como parte nos procesos promovidos por outra calquera delas, se o coidan oportuno, para a defensa dos intereses que representan.»

Artigo quinto. *Modificación da Lei 21/1995, do 6 de xullo, reguladora das viaxes combinadas.*

Modifícase o artigo 13 da Lei 21/1995, do 6 de xullo, reguladora das viaxes combinadas, e adiciónaselle un novo artigo 14.

Primeiro. Modifícase o artigo 13, que queda redactado nos seguintes termos:

«Artigo 13. *Acción de cesación.*

1. Poderá exercerse a acción de cesación contra as condutas contrarias a esta lei que lesionen os intereses tanto colectivos como difusos dos consumidores e usuarios.

2. A acción de cesación diríxese a obter unha sentenza que condene o demandado a cesar na conduta contraria a esta lei e a prohibi-la súa reiteración futura. Así mesmo, a acción poderá exercerse para prohibi-la realización dunha conduta cando esta finalizase ó tempo de exercer-la acción, se existen indicios suficientes que fagan teme-la súa reiteración de modo inmediato.

3. Estarán lexitimados para exercer-la acción de cesación:

a) O Instituto Nacional do Consumo e os órganos ou entidades correspondentes das comunidades autónomas e das corporacións locais competentes en materia de defensa dos consumidores.

b) As asociacións de consumidores e usuarios que reúnan os requisitos establecidos na Lei 26/1984, do 19 de xullo, xeral para a defensa dos consumidores e usuarios, ou, de se-lo caso, na lexislación autonómica en materia de defensa dos consumidores.

c) O ministerio fiscal.

d) As entidades doutros estados membros da Comunidade Europea constituídas para a protección dos intereses colectivos e dos intereses difusos dos consumidores que estean habilitadas mediante a súa inclusión na lista publicada para tal fin no "Diario Oficial de las Comunidades Europeas".

Os xuíces e tribunais aceptarán esta lista como proba da capacidade da entidade habilitada para ser parte, sen prexuízo de examinar se a súa finalidade e os intereses afectados lexitiman o exercicio da acción.

Tódalas entidades citadas neste artigo poderán constituírse como parte nos procesos promovidos por outra calquera delas, se o coidan oportuno para a defensa dos intereses que representan.»

Segundo. Adiciónase un novo artigo 14, coa seguinte redacción:

«Artigo 14. *Prescrición de accións.*

1. Prescribirán polo transcurso de dous anos as accións derivadas dos dereitos recoñecidos nesta lei.

2. A acción de cesación é, sen embargo, imprescritible.»

Artigo sexto. *Modificación da Lei 42/1998, do 15 de decembro, sobre dereitos de aproveitamento por quenda de bens inmobles de uso turístico e normas tributarias.*

Modifícase a rúbrica do capítulo III do título I da Lei 42/1998, do 15 de decembro, sobre dereitos de apro-

veitamento por quenda de bens inmobles de uso turístico e normas tributarias, e adiciónaselle un artigo 16 bis, coa seguinte redacción:

«CAPÍTULO III

Incumplimento dos servizos e acción de cesación

Artigo 16 bis. *Acción de cesación.*

1. Poderá exercerse a acción de cesación contra as condutas contrarias a esta lei que lesionen os intereses tanto colectivos como difusos dos consumidores e usuarios.

2. A acción de cesación diríxese a obter unha sentenza que condene o demandado a cesar na conduta contraria a esta lei e a prohibi-la súa reiteración futura. Así mesmo, a acción poderá exercerse para prohibi-la realización dunha conduta cando esta finalizase ó tempo de exercer-la acción, se existen indicios suficientes que fagan teme-la súa reiteración de modo inmediato.

3. Estarán lexitimados para exercer-la acción de cesación:

a) O Instituto Nacional do Consumo e os órganos ou entidades correspondentes das comunidades autónomas e das corporacións locais competentes en materia de defensa dos consumidores.

b) As asociacións de consumidores e usuarios que reúnan os requisitos establecidos na Lei 26/1984, do 19 de xullo, xeral para a defensa dos consumidores e usuarios, ou, de se-lo caso, na lexislación autonómica en materia de defensa dos consumidores.

c) O ministerio fiscal.

d) As entidades doutros estados membros da Comunidade Europea constituídas para a protección dos intereses colectivos e dos intereses difusos dos consumidores que estean habilitadas mediante a súa inclusión na lista publicada para tal fin no "Diario Oficial de las Comunidades Europeas".

Os xuíces e tribunais aceptarán esta lista como proba da capacidade da entidade habilitada para ser parte, sen prexuízo de examinar se a súa finalidade e os intereses afectados lexitiman o exercicio da acción.

Tódalas entidades citadas neste artigo poderán constituírse como parte nos procesos promovidos por outra calquera delas, se o coidan oportuno para a defensa dos intereses que representan.»

Artigo sétimo. *Modificación da Lei 25/1990, do 20 de decembro, do medicamento.*

Coa rúbrica «Da acción de cesación», adiciónase un novo título XI á Lei 25/1990, do 20 de decembro, do medicamento, comprensivo dos novos artigos 120 e 121, coa seguinte redacción:

«TÍTULO XI

Da acción de cesación

Artigo 120. *Solicitudade previa ó exercicio da acción de cesación.*

1. Cando unha publicidade de medicamentos de uso humano sexa contraria a esta lei, ás súas

disposicións de desenvolvemento ou á Lei xeral de sanidade, afectando ós intereses colectivos ou difusos dos consumidores e usuarios, poderán solicitar a súa cesación:

a) O Instituto Nacional do Consumo e os órganos ou entidades correspondentes das comunidades autónomas e das corporacións locais competentes en materia de defensa dos consumidores.

b) As asociacións de consumidores e usuarios que reúnan os requisitos establecidos na Lei 26/1984, do 19 de xullo, xeral para a defensa dos consumidores e usuarios, ou, de se-lo caso, na lexislación autonómica en materia de defensa dos consumidores.

c) As entidades doutros estados membros da Comunidade Europea ás que alude o artigo 121.

d) Os titulares dun dereito ou dun interese lexítimo.

2. A solicitude farase por escrito, en forma que permita ter constancia fidedigna da súa recepción e do seu contido.

3. A cesación poderá ser solicitada desde o comezo ata a fin da actividade publicitaria.

4. Dentro dos quince días seguintes á recepción da solicitude, o requirido comunicarlle ó requirido, en forma que faga fe, a súa vontade de cesar na actividade publicitaria e procederá efectivamente a tal cesación.

5. Nos casos de silencio ou negativa, ou cando non tivese lugar a cesación, o requirido, logo de xustificación de ter efectuado a solicitude de cesación, poderá exercer a acción prevista no artigo seguinte.

6. Tanto a solicitude como a vontade de cesar, ou, de se-lo caso, a negativa a cesar na actividade publicitaria, deberalle ser comunicada á autoridade sanitaria competente en materia de control de publicidade de medicamentos.

Artigo 121. *Acción de cesación.*

1. Poderá exercerse a acción de cesación, sen necesidade de ter cumprido o establecido no artigo anterior, contra as condutas en materia de publicidade de medicamento de uso humano contrarias a esta lei, ás súas normas de desenvolvemento ou á Lei xeral de sanidade que lesionen intereses tanto colectivos como difusos dos consumidores e usuarios.

2. A acción de cesación diríxese a obter unha sentenza que condene o demandado a cesar na conduta contraria ás normas citadas no punto anterior e a prohibi-la súa reiteración futura. Así mesmo, a acción poderá exercerse para prohibi-la realización dunha conduta cando esta finalizase ó tempo de exercer-la acción, se existen indicios suficientes que fagan teme-la súa reiteración de modo inmediato.

Deberáselle comunicar á autoridade sanitaria competente en materia de control da publicidade de medicamentos tanto a interposición da acción, como a sentenza que, de se-lo caso, se dicte.

3. Estarán lexitimados para exercer-la acción de cesación:

a) O Instituto Nacional do Consumo e os órganos ou entidades correspondentes das comunida-

des autónomas e das corporacións locais competentes en materia de defensa dos consumidores.

b) As asociacións de consumidores e usuarios que reúnan os requisitos establecidos na Lei 26/1984, do 19 de xullo, xeral para a defensa dos consumidores e usuarios, ou, de se-lo caso, na lexislación autonómica en materia de defensa dos consumidores.

c) O ministerio fiscal.

d) As entidades doutros estados membros da Comunidade Europea constituídas para a protección dos intereses colectivos e dos intereses difusos dos consumidores que estean habilitadas mediante a súa inclusión na lista publicada para tal fin no "Diario Oficial de las Comunidades Europeas".

Os xuíces e tribunais aceptarán esta lista como proba da capacidade da entidade habilitada para ser parte, sen prexuízo de examinar se a súa finalidade e os intereses afectados lexítiman o exercicio da acción.

e) Os titulares dun dereito ou interese lexítimo.

Tódalas entidades citadas neste artigo poderán constituírse como parte nos procesos promovidos por outra calquera delas, se o coidan oportuno para a defensa dos intereses que representan.»

Artigo oitavo. *Modificación da Lei 25/1994, do 12 de xullo, pola que se incorpora ó ordenamento xurídico español a Directiva 89/552 CEE, sobre a coordinación de disposicións legais, regulamentarias e administrativas dos estados membros relativas ó exercicio de actividades de radiodifusión televisiva.*

Engádesse un novo capítulo VII, cos novos artigos 21 e 22, á Lei 25/1994, do 12 de xullo, pola que se incorpora ó ordenamento xurídico español a Directiva 89/552 CEE, sobre a coordinación de disposicións legais, regulamentarias e administrativas dos estados membros relativas ó exercicio de actividades de radiodifusión televisiva, coa redacción seguinte:

«CAPÍTULO VII

Da acción de cesación

Artigo 21. *Solicitude previa ó exercicio da acción de cesación.*

1. Cando calquera persoa física ou xurídica infrinxa o establecido nesta lei, lesionando os intereses colectivos ou difusos dos consumidores e usuarios, poderanlle solicitar a esta persoa que cese no seu comportamento ilícito:

a) O Instituto Nacional do Consumo e os órganos ou entidades correspondentes das comunidades autónomas e das corporacións locais competentes en materia de defensa dos consumidores.

b) As asociacións de consumidores e usuarios que reúnan os requisitos establecidos na Lei 26/1984, do 19 de xullo, xeral para a defensa dos consumidores e usuarios, ou, de se-lo caso, na lexislación autonómica en materia de defensa dos consumidores.

c) As entidades doutros estados membros da Comunidade Europea ás que alude o artigo 22.

d) Os titulares dun dereito ou dun interese lexítimo.

2. A solicitude farase por escrito, en forma que permita ter constancia fidedigna da súa data, da súa recepción e do seu contido.

3. A cesación poderá ser solicitada desde o comezo ata a fin do comportamento ilícito.

4. Dentro dos quince días seguintes á recepción da solicitude, o requirido comunicaralle ó requirido en forma que faga fe a súa vontade de cesar no dito comportamento e procederá efectivamente a esta cesación.

5. Nos casos de silencio ou negativa, ou cando non tivese lugar a cesación, o requirido, logo de xustificación de ter efectuado a solicitude de cesación, poderá exercer-la acción prevista no artigo seguinte.

Artigo 22. *Acción de cesación.*

1. Poderá exercerse a acción de cesación contra as condutas contrarias a esta lei que lesionen os intereses tanto colectivos como difusos dos consumidores e usuarios, sen necesidade de ter cumprido o establecido no artigo anterior.

2. A acción de cesación diríxese a obter unha sentenza que condene o demandado a cesar na conducta contraria a esta lei e a prohibi-la súa reiteración futura. Así mesmo, a acción poderá exercerse para prohibi-la realización dunha conducta cando esta finalizase ó tempo de exercer-la acción, se existen indicios suficientes que fagan teme-la súa reiteración de modo inmediato.

3. Estarán lexitimados para exercer-la acción de cesación:

a) O Instituto Nacional do Consumo e os órganos ou entidades correspondentes das comunidades autónomas e das corporacións locais competentes en materia de defensa dos consumidores.

b) As asociacións de consumidores e usuarios que reúnan os requisitos establecidos na Lei 26/1984, do 19 de xullo, xeral para a defensa dos consumidores e usuarios, ou, de se-lo caso, na lexislación autonómica en materia de defensa dos consumidores.

c) O ministerio fiscal.

d) As entidades doutros estados membros da Comunidade Europea constituídas para a protección dos intereses colectivos e dos intereses difusos dos consumidores que estean habilitadas mediante a súa inclusión na lista publicada para tal fin no "Diario Oficial de las Comunidades Europeas".

Os xuíces e tribunais aceptarán esta lista como proba da capacidade da entidade habilitada para ser parte, sen prexuízo de examinar se a súa finalidade e os intereses afectados lexítiman o exercicio da acción.

e) Os titulares dun dereito ou dun interese lexítimo.

Tódalas entidades citadas neste artigo poderán constituírse como parte nos procesos promovidos por outra calquera delas, se o estiman oportuno para a defensa dos intereses que representan.»

CAPÍTULO III

Modificación da Lei xeral de publicidade

Artigo noveno. *Transposición ó ordenamento xurídico español da Directiva 97/55/CE, pola que se modifica a Directiva 84/450/CEE sobre publicidade enganosa, co fin de incluír nela a publicidade comparativa.*

O artigo 6 da Lei 34/1988, do 11 de novembro, xeral de publicidade, modifícase, engadíndose un novo artigo 6 bis, todo isto coa seguinte redacción:

Primeiro. Modifícase o artigo 6, que queda do seguinte teor:

«Artigo 6.

É publicidade desleal:

a) A que polo seu contido, forma de presentación ou difusión provoca o descrédito, denigración ou menosprezo directo ou indirecto dunha persoa ou empresa, dos seus produtos, servizos, actividades ou circunstancias ou das súas marcas, nomes comerciais ou outros signos distintivos.

b) A que induce a confusión coas empresas, actividades, produtos, nomes, marcas ou outros signos distintivos dos competidores, así como a que faga uso inxustificado da denominación, siglas, marcas ou distintivos doutras empresas ou institucións, ou das denominacións de orixe ou indicacións xeográficas doutros produtos competidores e, en xeral, a que sexa contraria ás esixencias da boa fe e ás normas de corrección e bos usos mercantís.

c) A publicidade comparativa cando non se axuste ó disposto no artigo seguinte.»

Segundo. Introdúcese un novo artigo 6 bis coa seguinte redacción:

«Artigo 6 bis.

1. Para os efectos desta lei, será publicidade comparativa a que aluda explícita ou implicitamente a un competidor ou ós bens ou servizos ofrecidos por el.

2. A comparación estará permitida se cumpren os seguintes requisitos:

a) Os bens ou servizos comparados deberán te-la mesma finalidade ou satisfacer-las mesmas necesidades.

b) A comparación realizarase de modo obxectivo entre unha ou máis características esenciais, pertinentes, verificables e representativas dos bens ou servizos, entre as cales poderá incluírse o prezo.

c) No suposto de produtos amparados por unha denominación de orixe ou indicación xeográfica, denominación específica ou especialidade tradicional garantida, a comparación só poderá efectuarse con outros produtos da mesma denominación.

d) Non poderán presentarse bens ou servizos como imitacións ou réplicas doutros ós que se lles aplique unha marca ou nome comercial protexido.

e) Se a comparación fai referencia a unha oferta especial indícase a súa data de inicio, se non comezase aínda, e a da súa terminación.

f) Non se poderá obter unha vantaxe indebida da reputación dunha marca, nome comercial ou outro signo distintivo dalgún competidor, nin das denominacións de orixe ou indicacións xeográficas, denominacións específicas ou especialidades tradicionais garantidas que amparen produtos competidores. Tampouco se poderá obter unha vantaxe indebida, de se-lo caso, do método de produción ecolóxica dos produtos competidores.

3. Naquelas profesións colexiadas nas que, en virtude do disposto no artigo 8.1 desta lei, resulte de aplicación unha norma especial ou un réxime de autorización administrativa previa en relación coa súa actividade publicitaria, a publicidade comparativa dos seus servizos profesionais axustarase ó que se dispoña na dita norma ou réxime.

Os requisitos que conforme a esta lei debe reunir a publicidade comparativa para ser considerada lícita deberán ser esixidos, en todo caso, pola normativa especial á que se refire o parágrafo anterior, a cal poderá establecer ademais outras limitacións ou prohibicións do uso de comparacións na publicidade.

4. O incumprimento dos requisitos previstos no punto 2 do presente artigo e, en xeral, calquera publicidade desleal que induza a erro ós consumidores, terá a consideración de infracción para os efectos previstos na Lei 26/1984, do 19 de xullo, xeral para a defensa dos consumidores e usuarios.»

Artigo décimo. *Transposición ó ordenamento xurídico español da Directiva 98/27/CE no relativo á acción colectiva de cesación en materia de publicidade ilícita.*

Os artigos 25 e 26 da Lei 34/1988, do 11 de novembro, xeral de publicidade, modifícanse, engadíndose un novo artigo 29, todo iso nos seguintes termos:

Primeiro. Modifícase o artigo 25, que terá a seguinte redacción:

«Artigo 25.

1. Calquera persoa natural ou xurídica que resulte afectada e, en xeral, quen teña un dereito subxectivo ou un interese lexítimo, poderá solicitar do anunciante a cesación ou, de se-lo caso, a rectificación da publicidade ilícita.

2. Cando unha publicidade ilícita afecte ós intereses colectivos ou difusos dos consumidores e usuarios, poderán solicitar do anunciante a súa cesación ou rectificación:

a) O Instituto Nacional de Consumo e os órganos ou entidades correspondentes das comunidades autónomas e das corporacións locais competentes en materia de defensa dos consumidores.

b) As asociacións de consumidores e usuarios que reúnan os requisitos establecidos na Lei 26/1984, do 19 de xullo, xeral para a defensa dos consumidores e usuarios, ou, de se-lo caso, na lexislación autonómica en materia de defensa dos consumidores.

c) As entidades doutros estados membros da Comunidade Europea ás que alude o artigo 29.

d) Os titulares dun dereito ou dun interese lexítimo.

3. A solicitude farase por escrito, en forma que permita ter constancia fidedigna da súa data, da súa recepción e do seu contido.»

Segundo. Modifícase o artigo 26, que queda do seguinte teor:

«Artigo 26.

1. A cesación poderá ser solicitada desde o comezo ata a fin da actividade publicitaria.

2. Dentro dos quince días seguintes á recepción da solicitude, o anunciante comunicarlle ó requirente, en forma que faga fe, a súa vontade de cesar na actividade publicitaria e procederá efectivamente á dita cesación.

3. Nos casos de silencio ou negativa, ou cando non tivese lugar a cesación, o requirente, logo de xustificación de ter efectuado a solicitude de cesación, poderá exercer-la acción prevista no artigo 29.»

Terceiro. Adiciónase un novo artigo 29, coa redacción seguinte:

«Artigo 29.

1. Poderá exercerse a acción de cesación contra as condutas contrarias a esta lei que lesionen os intereses tanto colectivos como difusos dos consumidores e usuarios, sen necesidade de ter cumprido o establecido no artigo 26.

2. A acción de cesación diríxese a obter unha sentenza que condene o demandado a cesar na conduta contraria a esta lei e a prohibi-la súa reiteración futura. Así mesmo, a acción poderá exercerse para prohibi-la realización dunha conduta cando esta finalizase ó tempo de exercer-la acción, se existen indicios suficientes que fagan teme-la súa reiteración de modo inmediato.

3. Estarán lexitimados para exercer-la acción de cesación:

a) O Instituto Nacional do Consumo e os órganos ou entidades correspondentes das comunidades autónomas e das corporacións locais competentes en materia de defensa dos consumidores.

b) As asociacións de consumidores e usuarios que reúnan os requisitos establecidos na Lei 26/1984, do 19 de xullo, xeral para a defensa dos consumidores e usuarios, ou, de se-lo caso, na lexislación autonómica en materia de defensa dos consumidores.

c) O ministerio fiscal.

d) As entidades doutros estados membros da Comunidade Europea constituídas para a protección dos intereses colectivos e dos intereses difusos dos consumidores que estean habilitadas mediante a súa inclusión na lista publicada para tal fin no "Diario Oficial de las Comunidades Europeas".

Os xuíces e tribunais aceptarán esta lista como proba da capacidade da entidade habilitada para ser parte, sen prexuízo de examinar se a súa finalidade e os intereses afectados lexitiman o exercicio da acción.

e) Os titulares dun dereito ou dun interese lexítimo.

Tódalas entidades citadas neste artigo poderán constituírse como parte nos procesos promovidos por outra calquera delas, se o xulgan oportuno para a defensa dos intereses que representan.»

CAPÍTULO IV

Modificación da Lei de crédito ó consumo

Artigo décimo primeiro. *Transposición ó ordenamento xurídico español da Directiva 98/7/CE, que modifica a Directiva 87/102/CEE relativa á aproximación das disposicións legais, regulamentarias e administrativas dos estados membros en materia de crédito ó consumo.*

Modifícase o artigo 18 da Lei 7/1995, do 23 de marzo, de crédito ó consumo, engádeselle unha disposición adicional única e modifícase o seu anexo, nos seguintes termos:

Primeiro. Adiciónanselle dous últimos parágrafos ó artigo 18, coa seguinte redacción:

«Sen prexuízo da aplicación xeral da fórmula matemática mencionada no parágrafo anterior, mediante orde do ministro de Economía poderanse establecer as hipóteses de cálculo oportunas para determinar a TAE naqueles supostos en que non se coñeza calquera dos elementos necesarios para a súa aplicación no momento da concesión da operación de crédito.

O Banco de España poderá establecer as indicadas hipóteses de cálculo logo de habilitación expresa mediante orde do ministro de Economía.»

Segundo. Engádesse unha disposición adicional única do seguinte teor:

«A indicación da taxa anual equivalente será obrigatoria, nos termos previstos nesta lei, non só cando o préstamo é concedido por unha entidade financeira ou empresario español, senón cando o concedente é unha entidade estranxeira, sempre que o contrato estea sometido á lexislación española ou presente un punto de conexión con ela ou coa lexislación doutro Estado da Unión Europea.»

Terceiro. Modifícase o contido do anexo, que queda redactado nos seguintes termos:

«ANEXO

I. Cálculo da taxa anual equivalente (TAE) de custos ou de rendibilidades

A taxa anual equivalente (TAE), a que se refire o artigo 18 desta lei, calcularase de acordo coa seguinte fórmula matemática:

$$TAE = (1+i_k)^k - 1$$

Sendo k o número de veces que o ano contén o período de tempo elixido entre dous pagamentos consecutivos. Vai depender da frecuencia con que se realicen as disposicións ou o cálculo das cantidades que se vaian pagar (así, se se realizan cada mes, k será 12, se se realizan cada trimestre, k será 4, se se realizan cada cuadrimestre, será 3, se se realizan cada semestre, k será 2, etc.).

i_k simboliza a taxa efectiva correspondente ó período de tempo elixido entre dous pagamentos consecutivos (período do termo). Este período coincidirá co elixido para expresa-los t_n e os t_m . contidos na fórmula que segue. Esta taxa i_k calcularase (ben

alxebricamente ben por aproximacións sucesivas, ben mediante un programa de ordenador) utilizando a fórmula seguinte:

$$\sum_{n=1}^x D_n (1+i_k)^{-tn} = \sum_{m=1}^y R_m (1+i_k)^{-tm}$$

sendo:

D_n = A contía da disposición ou entrega número n .

R_m = A contía do pagamento número m por amortización, xuros ou outros gastos incluídos no custo ou rendemento efectivo da operación.

n = O número de disposicións ou entregas simbolizadas por D .

m = O número de pagamentos simbolizados por R .

t_n = Tempo transcorrido desde a data de equivalencia elixida ata a disposición ou entrega n .

t_m = Tempo transcorrido desde a data de equivalencia elixida ata a do pagamento m .

Σ = O signo indicativo da suma.

x = O número de orde da última disposición ou entrega simbolizada por D .

y = O número de orde do último pagamento simbolizado por R .

Observacións:

a) Sen prexuízo das hipóteses que sexa necesario realizar, as contías dos termos das fórmulas anteriores serán as que se deriven do contrato ou do exemplo representativo a que se refiren.

b) As sumas aboadas por ámbalas partes en diferentes momentos non serán necesariamente iguais e non serán aboadas necesariamente con intervalos iguais.

c) A data inicial será a da primeira entrega ou disposición.

d) O intervalo entre as datas utilizadas no cálculo expresarase en anos ou fraccións de ano. Partirase da base de que un ano ten 365 ou 365,25 días ou 366 en caso dos anos bisestos, 52 semanas ou 12 meses de igual duración. Tamén se partirá da base de que cada un destes meses de igual duración ten 30,41666 días (é dicir 365/12).

e) O resultado do cálculo expresarase cunha precisión de, polo menos, unha cifra decimal. Aplicarase a seguinte norma para o redondeo dunha cifra determinada: se a cifra que figura no lugar decimal seguinte á cifra decimal determinada é superior ou igual a 5, a cantidade de cifra decimal determinada redondearase á cifra superior; noutro caso, redondearase á cifra inferior.

f) A aplicación das fórmulas e observacións anteriores deberá dar uns resultados idénticos ó dos exemplos presentados na parte II deste anexo.

II. Exemplos de cálculo

A) Cálculo da taxa anual equivalente (TAE) baseado no calendario 1 ano = 365 días ou 366 días para os anos bisestos.

1. Exemplo primeiro: unha persoa A préstalle a unha persoa B unha suma de 1.000 euros o 1 de xaneiro de 1994, comprometéndose esta a devolver nun pagamento único 1.200 euros o 1 de xullo de 1995, é dicir, 1,5 anos ou 546 (= 365 + 181) días despois da data do préstamo.

Neste exemplo:

$D_n = 1.000$ euros no momento ou data inicial (data da equivalencia elixida).

$t_n = 0$.

$R_m = 1.200$ euros.

$t_m = 546/365$.

$k = 1$ (se o período elixido para realiza-los pagamentos —neste caso o cálculo dos xuros— e polo tanto expresa-los t_n e t_m é o ano).

Polo tanto:

$$1.000 (1 + i_k)^0 = 1.200 (1 + i_k)^{-546/365}$$

$$1 + i_k = 1,129620377.$$

$$i_k = 0,129620377.$$

$$\text{TAE} = (1 + i_k)^1 - 1.$$

$$\text{TAE} = (1 + 0,129620377) - 1 = 0,129620377.$$

Esta cantidade redondearase a 13 por 100 (ou a 12,96 por 100 se se prefire unha precisión de dúas cifras decimais).

2. Exemplo segundo: unha persoa A préstalle o 1 de xaneiro de 1997 a unha persoa B 1.000 euros, reténdolle por concepto de gastos administrativos 50 euros, de modo que o préstamo é, en realidade, 950 euros. A persoa B comprométese a pagar 1.200 euros por devolución de capital e pagamento de xuros o 1 de xullo de 1998.

Neste caso, a entrada ou disposición para o prestatario son 950 euros.

Polo tanto:

Agora $D_n = 950$.

$$950 = 1.200 (1 + i_k)^{-546/365}$$

$$1 + i_k = 1,169026.$$

$$i_k = 0,169026.$$

$$\text{TAE} = 0,169026.$$

Esta cantidade redondearase a 16,9 por 100 (ou a 16,90 por 100 se se prefire unha precisión de dúas cifras decimais).

3. Exemplo terceiro: unha persoa A préstalle á persoa B 1.000 euros, o 1 de xaneiro de 1997 e esta comprométese a devolvelos en dous pagamentos de 600 euros cada un, ó cabo dun ano e de dous anos respectivamente.

Neste caso:

$D_n = 1.000$ euros.

$t_n = 0$.

$R_m = 2$ pagamentos de 600 euros cada un.

$t_m = 1$ ano e 2 anos respectivamente.

Polo tanto:

$$1.000 = 600 (1 + i_k)^{-365/365} + 600 (1 + i_k)^{-730/365}$$

Ó efectua-los cálculos alxebraicos obterase $\text{TAE} = 0,1306623$.

Esta cantidade redondearase a 13,1 por 100 (ou a 13,07 por 100 se se prefire unha precisión de dúas cifras decimais).

4. Exemplo cuarto: a persoa A préstalle á persoa B 1.000 euros, o 1 de xaneiro de 1997, comprometéndose esta a realiza-los seguintes paga-

mentos por reembolso de capital e cargas financeiras para cancelalo:

Os tres meses (0,25 anos ou 90 días): 272 euros.

Os seis meses (0,5 anos ou 181 días): 272 euros.

Os doce meses (1 ano ou 365 días): 544 euros.

Total: 1.088 euros.

Neste caso:

$$1.000 = 272 (1 + i_k)^{-90/365} + 272 (1 + i_k)^{-185/365} + 544 (1 + i_k)^{-365/365}$$

$$\text{TAE} = 0,13226.$$

Esta cantidade redondearase a 13,2 por 100 (ou a 13,23 por 100 se se prefire unha precisión de dúas cifras decimais).

B) Cálculo da taxa anual equivalente (TAE) baseado nun ano normalizado 1 ano = 365 días, ou 365,25 días, 52 semanas, ou 12 meses iguais.

1. Exemplo un: unha persoa A préstalle a unha persoa B 1.000 euros, comprometéndose esta a devolver nun pagamento único 1.200 euros dentro de ano e medio (é dicir, $1,5 \times 365 = 547,5$ días, $1,5 \times 365,25 = 547,875$ días, $1,5 \times 366 = 549$ días, $1,5 \times 12 = 18$ meses, ou $1,5 \times 52 = 78$ semanas).

Neste caso:

$$1.000 (1 + i_k)^0 = 1.200 (1 + i_k)^{-547,5/365}$$

$$= 1.200 (1 + i_k)^{-547,85/365,25} = 1.200 (1 + i_k)^{-18/12}$$

$$= 1.200 (1 + i_k)^{-78/52} = 1.200 (1 + i_k)^{-1,5}$$

$$i_k = 0,129243.$$

$$\text{TAE} = (1 + i_k)^1 - 1 = 0,129243.$$

Esta cantidade redondearase a 12,9 por 100 (ou a 12,92 se se prefire unha precisión de dúas cifras decimais).

2. Exemplo dous: unha persoa A préstalle a unha persoa B 1.000 euros, reténdose polo cobro de gastos administrativos 50 euros, de modo que o préstamo é en realidade de 950 euros. A persoa B comprométese a pagar 1.200 euros un ano e medio despois da data do préstamo.

Neste caso:

$$950 = 1.200 (1 + i_k)^{-547,5/365}$$

$$= 1.200 (1 + i_k)^{-547,85/365,25}$$

$$= 1.200 (1 + i_k)^{-18/12} = 1.200 (1 + i_k)^{-78/52}$$

$$= 1.200 (1 + i_k)^{-1,5}$$

$$\text{TAE} = 0,168526.$$

Esta cantidade redondearase a 16,9 por 100 (ou a 16,85 por 100 se se prefire unha precisión de dúas cifras decimais).

3. Exemplo tres: unha persoa A préstalle a unha persoa B 1.000 euros e esta comprométese a lle devolver 600 euros ó cabo dun ano e 600 euros

ó cabo de dous anos por reembolso do capital prestado e por xuros.

Neste caso:

$$1.000 (1 + i_k)^0 = 600 (1 + i_k)^{-365/365} + 600 (1 + i_k)^{-730/365} = 600 (1 + i_k)^{-365,25/365,25} + 600 (1 + i_k)^{-730,5/365,25} = 600 (1 + i_k)^{-12/12} + 600 (1 + i_k)^{-24/12} = 600 (1 + i_k)^{-52/52} + 600 (1 + i_k)^{-104/52} = 600 (1 + i_k)^{-1} + 600 (1 + i_k)^{-2}$$

TAE = 0,13066.

Esta cantidade redondearase a 13,1 por 100 (ou a 13,07 por 100 se se prefire unha precisión de dúas cifras decimais).

4. Exemplo catro: unha persoa A préstalle a unha persoa B 1.000 euros, comprometéndose esta a realiza-los seguintes pagamentos por reembolso de capital e cargas financeiras para cancelalo.

a. Ós tres meses (0,25 anos/13 semanas/91,25 días/91,3125 días): 272 euros.

b. Os seis meses (0,5 anos/26 semanas/182,5 días/182,625 días): 272 euros.

c. Os doce meses (1 ano/52 semanas/365 días/365,25 días): 544 euros.

Total: 1.088 euros.

Neste caso:

$$1.000 = 272 (1 + i_k)^{-91,25/365} + 272 (1 + i_k)^{-182,5/365} + 544 (1 + i_k)^{-365/365} = 272 (1 + i_k)^{-91,3125/365,25} + 272 (1 + i_k)^{-182,625/365,25} = 544 (1 + i_k)^{-365,25/365,25} = 272 (1 + i_k)^{-3/12} + 272 (1 + i_k)^{-6/12} + 544 (1 + i_k)^{-12/12} = 272 (1 + i_k)^{-13/52} + 272 (1 + i_k)^{-26/52} + 544 (1 + i_k)^{-52/52} = 272 (1 + i_k)^{-0,25} + 272 (1 + i_k)^{-0,5} + 544 (1 + i_k)^{-1}$$

TAE = 0,13185.

Esta cifra redondearase a 13,2 por 100 (ou a 13,19 por 100 se se prefire unha precisión de dúas cifras decimais)."

Artigo décimo segundo. *Transposición ó ordenamento xurídico español da Directiva 98/27/CE no relativo á acción colectiva de cesación en materia de crédito ó consumo.*

Engádeselle un novo artigo 20 á Lei 7/1995, do 23 de marzo, de crédito ó consumo, do seguinte teor:

«Artigo 20. *Acción de cesación.*

1. Poderá exercerse a acción de cesación contra as condutas contrarias a esta lei que lesionen os intereses tanto colectivos como difusos dos consumidores e usuarios.

2. A acción de cesación diríxese a obter unha sentenza que condene o demandado a cesar na conduta contraria a esta lei e a prohibi-la súa reiteración futura. Así mesmo, a acción poder-se exercerse para prohibi-la realización dunha conduta cando esta finalizase ó tempo de exerce-la acción, se existen indicios suficientes que fagan teme-la súa reiteración de modo inmediato.

3. Estarán lexitimados para exerce-la acción de cesación:

a) O Instituto Nacional do Consumo e os órganos ou entidades correspondentes das comunida-

des autónomas e das corporacións locais competentes en materia de defensa dos consumidores.

b) As asociacións de consumidores e usuarios que reúnan os requisitos establecidos na Lei 26/1984, do 19 de xullo, xeral para a defensa dos consumidores e usuarios, ou, de se-lo caso, na lexislación autonómica en materia de defensa dos consumidores.

c) O ministerio fiscal.

d) As entidades doutros estados membros da Comunidade Europea constituídas para a protección dos intereses colectivos e dos intereses difusos dos consumidores, que estean habilitadas mediante a súa inclusión na lista publicada para tal fin no Diario Oficial de las Comunidades Europeas.

Os xuíces e tribunais aceptarán esta lista como proba da capacidade da entidade habilitada para ser parte, sen prexuízo de examinar se a súa finalidade e os intereses afectados lexitiman o exercicio da acción.

Tódalas entidades citadas neste artigo poderán constituírse como parte nos procesos promovidos por outra calquera de elas, se o xulgan oportuno para a defensa dos intereses que representan.»

Disposición transitoria única. *Tramitación dos procesos iniciados con anterioridade á entrada en vigor desta lei.*

Os procesos iniciados polo exercicio das accións de cesación recollidas na Lei 34/1988, do 11 de novembro, xeral de publicidade, e na Lei 7/1998, do 13 de abril, de condicións xerais da contratación, que comezasen antes da entrada en vigor desta lei, continuaranse substanciando polos trámites do xuízo ordinario.

Disposición derogatoria única. *Derogación normativa.*

Quedan derogadas tódalas normas de igual ou inferior rango no que contradigan ou se opoñan a esta lei.

Disposición derradeira única. *Fundamento constitucional.*

Esta lei dítase ó abeiro da competencia que lle corresponde ó Estado de conformidade co artigo 149.1.6.^a e 8.ª da Constitución.

Polo tanto,

Mando a tódolos españois, particulares e autoridades, que cumbran e fagan cumprir esta lei.

Madrid, 28 de outubro de 2002.

JUAN CARLOS R.

O presidente do Goberno,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ

MINISTERIO DA PRESIDENCIA

20858 *REAL DECRETO 1074/2002, do 18 de outubro, polo que se regula o proceso de elaboración, circulación e comercio de augas de bebida envasadas.* («BOE» 259, do 29-10-2002.)

Os requisitos sanitarios esixibles ás augas potables de consumo público e ás augas de bebida envasadas